

Tema: FREDEN BÖRJAR HÄR

En konstruktiv vision för framtiden



Aktuellt:

100 000 demonstranter
på COP26 inger hopp

/6

Aktuellt:

Oroligheterna
ökar i Mexiko

/6

Porträttet:

Lina Shemesani
– nyhemkommen
fredsobservatör /16

FREDSNYTT

Fredsnytt är **Kristna Freds**rörelsens medlemstidning. Den kommer ut 2 gånger om året med en upplaga om ca 1 000 ex. **Kristna Freds**rörelsen arbetar för en värld utan våld, krig och förtryck. Det gör vi genom att:

- Ge kurser i ickevåld, civilkurage och konflikthantering.
- Stödja ickevåldsorganisationer i Sydsudan, Maghreb-regionen och Colombia.
- Ha fredsobbservatörer i Colombia, Guatemala och Mexiko där de bidrar till skydd för försvarare av mänskliga rättigheter.
- Arbeta med information och opinionsbildning, till exempel mot Sveriges handel med vapen.
- Uppmana och stödja kyrkor och andra trossamfund att verka för fred och rättvisa och att ta avstånd från våld.

Grafisk form och layout

Ulrika L Forsberg

Redaktör

Nathaly Salas,
nathaly.salas@krf.se
Tfn: 0730-344822

Omslagsbild

Foto: Nathan Chung/Shutterstock

Tryck

Wikströms tryckeri AB, 2021

Kontaktuppgifter

Kristna Fredsrörelsen
Box 14038
167 14 Bromma
Telefon 08-453 68 40
info@krf.se
www.krf.se

Gåvor pg 90 00 31-6/bg 900-0316

Swish 123 900 0316

Den här tidningen har delvis finansierats med bidrag från Svenska missionsrådet och Folke Bernadotte Akademien. Finansierarna har ej medverkat vid utformningen och tar ej ställning till de synpunkter som framförs.



● ● ● FREDSKALENDERN

12 december

MARTIN LUTHER KING-PRiset

Tillkännagivande av 2021 års mottagare av Martin Luther King-priset.

16 december

WORKSHOP

Kristna Fredsrörelsen håller en workshop om demokrati och makt för Nya Kompisbyråns projekt STHLM Ung, som skapar möten mellan unga från olika områden i Botkyrka kommun och Stockholms innerstad.

15 januari

MEDLEMSFORUM

Save The Date! **Kristna Freds**rörelsen anordnar en medlemsdag med temat *Fred i sikte*. Plats: Ekumeniska Centret. Anmälan kostar 50 kronor (Swish: 90 00 316).

17 januari

MARTIN LUTHER KING-DAGEN.

Martin Luther-King priset delas ut kl. 19.00 i Norrmalmskyrkan.

Februari-april

BLI FREDSOBSERVATÖR

Möjligheten att bli fredsobserverator öppnar. Annonser kommer ut i februari och sista ansökningsdag är i april.

8 mars

INTERNATIONELLA KVINNODAGEN

23 april

ÅRSMÖTE

Mer information meddelas i början av 2021.

WEBINARIESERIE

Från våldsnorm till fredsnorm – folkbildning för fred

6 april

WEBINARIUM

Folkbildning för fred: Vad är ickevåld? Från våldsnorm till fredsnorm!

Tid och anmälningssänk meddelas senare.

20 april

WEBINARIUM

Folkbildning för fred: Praktiskt ickevåld. Hur kan vi använda det för att förändra världen? Från våldsnorm till fredsnorm!

Tid och anmälningssänk meddelas senare.

4 maj

WEBINARIUM

Folkbildning för fred: Hur ska vi orka förändra världen? Hållbart engagemang. Från våldsnorm till fredsnorm!

Tid och anmälningssänk meddelas senare.

18 maj

WEBINARIUM

Folkbildning för fred: Hur lever vi som vi lär? Icke-våldskommunikation och dialog. Från våldsnorm till fredsnorm!

Tipsa valberedningen!

● ● ● Kristna

Fredsrörelsens valberedningen är alltid intresserad av att få in nomineringar till styrelsen. Vi letar efter kandidater som har engagemang för **Kristna Freds**rörelsens frågor och verksamhetsområden. Önskvärt är tidigare erfarenhet av eller intresse för strategisk arbete, ekonomi, organisationsutveckling och styrelsearbete.

Tipsa oss gärna om personer som du tror kan passa för uppdraget eller om du själv är intresserad. Mejla valberedningen@krf.se.

● Läs om vilka som sitter i styrelsen nu: krf.se/styrelse

● Valberedningen består av:
Anna Rehnberg,
Henric Götefelt,
Karolina Göransson och
Celina Falk.

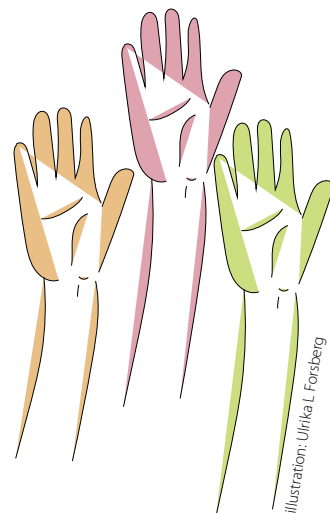


Illustration: Ulrika L. Forsberg

För mer info se krf.se/aktuellt



Shalom – en FREDagshälsning

● ● ● Varje fredag eftermiddag klockan 15 reflekterar **Kristna Fredsrörelsen**s generalsekreterare Lotta Sjöström Becker med inbjudna gäster över veckan som gått. Hälsningen direktsänds via **Kristna Fredsrörelsen**s Facebooksida och finns sedan för efterhandstittning.



Lundintoppar åtalas för medhjälp till folkrättsbrott

● ● ● Åtal har väckts mot Ian Lundin, styrelseordförande i svenska oljebolaget Lundin Energy, och före detta vd:n för Lundin Oil, Alex Schneider.

– Det är väldigt sällsynt att företag åtalas på det här sättet. Även om det inte blir fällande dom inger det hopp om att företag i framtiden tänker sig för innan de ger sig in i konfliktområden. Rapporten "Unpaid debt" som **Kristna Fredsrörelsen** var med och jobbade fram redan 2008 publicerades 2010–11 år senare väcks nu åtalet!, säger Kristna Fredsrörelsen's generalsekreterare Lotta Sjöström Becker.

Rapporten 'Unpaid debt' beskriver händelserna i samband med att Lundin, Petronas och OMV:s genom ett kontrakt med den sudanesiska regeringen etablerade sig i nuvarande Sydsudan, vilket utlöste en våldsspiral när Sudans regering försökte kontrollera området med våld. Fram till 2003 begicks det grova brott mot de mänskliga rättigheterna. Tusentals människor dog och nästan 200 000 människor fördrevs.

818 personer var 2021 medlemmar i **Kristna Fredsrörelsen**. Tack till alla medlemmar för att ni stöder vårt viktiga arbete!

● ● ● Generalsekreteraren har ordet

Börja leva förändringen, nu!

Vi behöver inte vänta på förändringen utan vi kan börja leva den redan nu – och det inger både hopp och inspiration. Det dygn av reflektion och eftertanke som **Kristna Fredsrörelsen** arrangerade på Sigtunastiftelsen i slutet av september gav många nya tankar, kändes givande och de som deltog gav mig många nya insikter och ett förnyat hopp. I mitten januari vill vi fortsätta samtalen och visionera om en fredlig framtid och bjuder in alla medlemmar till en heldag i fredens tecken.

VI ÄR JU REDAN ÖVERTYGADE om vår pacifistiska ickevåldsvision om att fred och rättvisa hör ihop och när hoppet om att det ska hållas levande och att vi alla kan bli en del av det. Att inte bara säga stopp och Nej, utan också visa på den förändring vi vill se – vilket har blivit **Kristna Fredsrörelsen**s mantra. Vi har tydligt lärt oss och inspirerats av de som gått före – aktivister, forskare och teologer. I det här numret så kan du dels läsa om de reflektioner som delades under dygnet i Sigtuna men också om de medlemmar som lever sin aktivism samt om hemkomna fredsobservatörer som bär på en fredslängtan.

I Mexiko kan vi se hur nya nivåer av våld har gjort att utrymmet för rättvisa och dialog har blivit allt mindre och att kräva sina rättigheter sker på liv och död.

FÖR DIG SOM VILL och kan bjuder styrelsen in till flera nya arbetsgrupper som du kan bli aktiv i, där du kan bidra med såväl praktisk medlemsvård som med att fördjupa din reflektion inom fredsteologi.

Freden börjar här och vi gör den tillsammans.



Lotta Sjöström Becker
Generalsekreterare
för Kristna Fredsrörelsen



● Nya engagemangsgrupper

"Det ska hjälpa oss att växa"

Tidigare i år antog Kristna Fredsrörelsens sin nya fem-åriga verksamhetsstrategi, som tydligt och ambitiöst vill stärka organisationens viktiga arbete genom engagemang, påverkan och stärkt möjlighet att växa och nå fler.

Styrelsen bjuder därför in medlemmar att förverkliga denna förändring genom att gå med i en eller flera av de grupper, som på olika sätt kommer att arbeta för att stärka **Kristna Fredsrörelsens** arbete. Det spelar ingen roll var i landet du befinner dig, din medverkan kan göra skillnad oavsett!

Dessa grupper är:

● Rörelse och medlems-engagemang

För dig som vill vara med och stärka engagemanget både i och utanför **Kristna Fredsrörelsen**. Här kan aktivism och kampanjer kombineras med lokala projekt och påverkansinitiativ.

● ● ● Praktisk medlems-kommunikation

För dig som tillsammans med andra medlemmar vill stärka **Kristna Fredsrörelsens** kontakt med församlingar eller för dig som vill stötta upp i praktiska uppgifter som att göra rundringning till medlemmar och kuvertera medlemsutskick.

● Teologisk reflektion

För dig som vill göra en djupdykning kring teologi, fred och ickevåld och hur det relaterar till **Kristna Fredsrörelsens** syfte och verksamhet.

Perfekt för dig som vill få ökad kunskap om hur teologi och ickevåld samverkar, men också för dig som vill vara med och utveckla hur detta arbete kan genomsyra **Kristna Fredsrörelsens** verksamhet.

● ● ● Finansiering

För dig som har idéer, förslag och tankar kring hur **Kristna Fredsrörelsen** skulle kunna stärka finansieringen av vår viktiga verksamhet i Sverige och världen på ett hållbart och dynamiskt sätt.

● IFOR

För dig som vill utforska hur **Kristna Fredsrörelsens** medlemskap och engagemang i IFOR (International Fellowship of Reconciliation) kan stärka vårt internationella arbete samt våra medlemmars möjlighet att engagera sig för internationella freds- och ickevåldsfrågor.

● HÄNG PÅ

Ifall du är intresserad av att gå med i någon av grupperna och komma igång med det viktiga arbetet, kontakta vice ordförande Julle Bergenholtz-Foglander via julle.bergenholtz@gmail.com. Vi ser fram emot ett spännande och viktigt arbete framåt!



Nya former för aktivism och engagemang

● ● ● Under hösten startar

Kristna Fredsrörelsen ett pilotprojekt i digital medföljning. Projektet består i att en grupp fredsaktivister samlas för att fördjupa sina kunskaper om bland annat digital aktivism, digital säkerhet och hur vi på bästa sätt kan stötta utsatta människorättsförsvarare utan att befinna oss på samma geografiska plats. Utöver att fördjupa sina kunskaper inom dessa ämnen kommer gruppen att göra vissa konkreta aktioner och sprida kunskap om sina erfarenheter.

Projektet kommer att genomföras i studiecirkelform, genom fyra föreläsningar med efterföljande praktiska workshops. Utöver detta sker en introduktionsträff och en utvärderingsträff.

– Vi ser ett behov av digital medföljning, då människorättsförsvarare inte bara jobbar mer och mer i digitala forum utan även möter nya utmaningar, hot och attacker i sociala medier. Digital medföljning kan motverka och fungera som ett svar på den typen av problematik, säger Sara Åkerlund, projektledare.



#digitalaktivism



Välkommen på medlemsdag!

15 januari 2022

Medlemsdag med temat *FRED i sikte – kraftsamling inför det nya året och vår framtid*

● ● ● Fredsrörelsen växer och vi ser fram emot en dag tillsammans där vi delar våra tankar, kunskaper och kraftsamlar samt planerar för framtiden. Låt oss slå följe och bidra till fred och rättvisa. Vi är en rörelse där alla behövs, var och en utifrån behov och möjlighet.

● ● ● Dagen kommer att kretsa kring hur kärnvapen, demokrati och klimat är massiva orosmoln. Världen behöver en radikal förändring inom en snar framtid för att säkra jordens överlevnad. Ram för samtalen är den pacifistiska ickevåldstraditionen, fredsteologin samt demokratins grundpelare.

● ● ● Ett mål med dagen, förutom samtal och utbyte, är att genom en övning visualisera och konkretisera den framtiden och den förändring vi vill se. Vi kommer tillsammans ta fram ett punktprogram som Kristna Fredsrörelsen kommer jobba vidare med och se hur vi ska arbeta vidare för att bidra till hopp om fred.

● Mer information om gäster och innehåll kommer att publiceras framöver.

Ur innehållet:

10.00–11.00 Panelsamtal: kärnvapen, vapenhandel och klimatet – på liv och död!

Nu har vi kommit till en punkt i världshistorien där människan kan förinta sig själv. I krig finns inga vinnare utan bara förlorare – hållbar fred kan aldrig byggas med vapenmakt det har historien visat om och om igen. Nu är tiden inne för ett annat sätt att tänka – låt oss slå följe på fredens väg!

Medverkande meddelas vid ett senare tillfälle

Moderator: Lotta S Becker

11.00–12.00 Gemensam gruppreflektion efter panelsamtalet

Facilitator: Sofia Nordenmark

Lunch

13.00–14.30 Workshop: framtidsdrömmar- en övning i *Radical imagination*. Hur vill vi att framtiden ser ut, vilken förändring vill vi se?

Facilitator: Sara Lindblom

14.30 Fika

15.00–16.00 Planering av arbetsgrupper och program framåt

Plats: Ekumeniska Centret, Ljusgården

Välkommen att delta!

Anmäl dig genom att betala 50 kronor via Swish: 90 00 316 (skriv "Medlemsforum 2021" i meddelanderutan).



Foto: Emmanuel Eriksson



Framme! Regnbågen visade sig när Eva Hagström, Annika Spalde och Niklas Adamson deltog i den stora klimatmarschen föra alla de pilgrimer som vandrat till Glasgow den 30 november

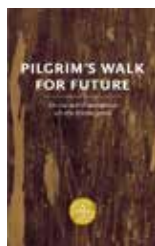
Vandring som vill göra skillnad

Pilgrim's walk for future startade den 18 juli i Vadstena i Sverige. Annika Spalde, diakon i Svenska kyrkan, fredsaktivist, författare och medlem i Kristna Fredsrörelsen, har lett vandringen från Sverige.

Kristina Hellqvist fick tillfälle att prata med henne och Torbjörn Söderquist från Vännernas samfund när de nått målet – COP26-mötet i Glasgow.

Efter 103 dagar, 170 mil, sol, regn, skavsår, gästfrihet och fördjupande samtal utmed vägen, kom klimatpilgrimerna den 31 oktober fram till Glasgow i Skottland och COP26-mötet. När Annika berättar om motivationen till att axla det här ansvaret så hörs ett eko från det som Gandhi kallade det konstruktiva programmet.

– Vi påverkas så mycket djupare



Boken är en inbjudan att göra en inre resa med reflektion och bön. Boken innehåller 17 reflekterande texter med frågor att ta med sig under veckan, en sammanfattande beskrivning av det ekologiska nödläget och vägen framåt, samt ett upplägg med tideböner för tre veckor.

när vi handlar tillsammans snarare än sitter och pratar. Gräsrotsengagemang är viktigt! Vi har främst mött ”vanliga människor” under vandringen, inte så många beslutsfattare. Det har känts väldigt värdefullt. Vi inspirerar varandra, lär oss av varandra.

EN MINDRE kärntrupp har varit med på större delen av vandringen, och många hundratals har gått en bit med dem på vägen, eller själva ordnat klimatvandringar på sin ort. Från Münster fick svenska ansluta till det tyska initiativet ”Geht Doch” som anordnat vandringar till de senaste fem klimattoppmötena.

Annika har tidigare suttit i KrF:s styrelse och på olika sätt varit aktiv i rörelsen och hon berättar att det betytt mycket för hennes engagemang.



Foto: Eva Hagström

Annika Spalde, diakon i Svenska kyrkan, fredsaktivist, författare och medlem i Kristna Fredsrörelsen, har lett vandringen från Sverige.

–KrF har varit ett betydelsefullt sammanhang för mig eftersom trosbaserad aktivism, eller bredare, engagemang för världen, har varit och är en så viktig del av mitt liv. Och det finns inte så många andra liknande samhörigheter.

Torbjörn Söderquist, aktiv i Vän-

nernas samfund, Kväkarna, har varit med på vandringen från Amsterdam till Glasgow. Han berättar att det har varit fysiskt ansträngande men att han är glad över att genom personliga umbäranden fått vara med och skapa uppmärksamhet kring klimatkrisen.

– Jag ville ge röst åt alla medvaler på denna planet och även kommande generationer som inte har en röst men som drabbas av klimatförändringarna. Jag har en liten isbjörn på min ryggsäck som symboliserar alla dessa. Jag vandrade för dem.

VÄNNERNAS SAMFUND beskrivs ofta som en av de tydligaste fredskyrkorna, och det sammanhanget har påverkat Torbjörns sätt att tänka kring klimatvandringen. Han berättar att kväkarna tänker att livet och livets förutsättningar är sakramental, alltså bärare av det heliga. Idag dominerar det rationella tänkandets berättelser om livet och världen. Världen har avmystifierats och det heliga har sekulariserats. En genomsekulariserad värld blir fri att exploatera.

– Att vandra på jordens yta är något av en religiös handling i sig. Jag vill vara med och göra jorden och livet som existerar här heligt igen. Göra det sekulariserade sakralt igen.

PÅ HEMSIDAN FÖR Pilgrim's walk for Future står att läsa: "Vi har kommit till Glasgow. Men vi är inte framme vid målet! Vi har fortfarande långt kvar att gå tills vi når 1,5 gradersmålet och förverkligad klimaträttvisa. Därför kommer vi fortsätta sätta press på våra beslutfattare och samtidigt ta nya steg mot hållbarare liv." En resa som vi alla kan vara med på och inspirera varandra till.

Kristina Hellqvist

Ökade attacker hindrar inte kvinnliga människorättsförfarare i Guatemala

Under det första halvåret av 2021 nådde antalet hatbaserade mord på kvinnor och flickor i Guatemala nya nivåer: 395 mord, jämfört med 332 under samma period 2020.

I ett offentligt meddelande tidigare i år återopade kontoret för FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter i Guatemala behovet av att skydda kvinnliga människorättsförfarare och underströk deras viktiga roll för en demokratisk utveckling och hållbar fred i landet.

Kvinnor och kvinnliga människorättsförfarares situation i Guatemala har blivit alltmer riskfylld. Av 551 dokumenterade attacker mot människorättsförfarare och civilsamhällsorganisationer var 232 riktade mot kvinnor. Organisationen UDEFEGUA, som för statistik över attacker mot människorättsförfarare, belyser att

kvinnligt deltagande i gräsrotsorganisationer har ökat markant de senaste åren. En av våra medföljda, Angelica Choc, från urfolksgruppen Maya Q'eqchi i nordöstra Guatemala, säger:

– Som försvarare är det mitt jobb och mitt ansvar att säkerställa rättigheter för andra utsatta kvinnor, till exempel kvinnor som inte pratar spanska, inte kan skriva och vars röster inte hörs. Det är de kvinnorna som mest behöver detta stöd. De behöver mig för att arbeta för dem, för att kämpa för dem, för att kämpa tillsammans.

Emil Wenlöf

Fredsobservatör

FAKTA

En längre version av denna text kommer att publiceras i Utvecklingsmagasinet, Föreningen för utvecklingsfrågors magasin.



Foto: FBA – Folke Bernadotteakademien

Lotta Sjöström Becker invald i svenska medlingsnätverket för kvinnor

Kristna Fredsrörelsens generalsekreterare har valts in till det svenska medlingsnätverket för kvinnor, som Folke Bernadotte Akademin samordnar på uppdrag av regeringen. Nätverket arbetar för att stärka kvinnors roll och aktiva deltagande i fredsprocesser.

– Otroligt positivt att satsa på att stärka resurserna och förutsättningarna för inkluderande freds-

processer där alla är representerade och blir lyssnade till. Jag ser det också som att de metoder och den vision som Kristna Fredsrörelsen och International Fellowship of Reconciliation, IFOR, så länge jobbat med blir alltmer viktig – ingen fred utan rättvisa och att ickevåldets kraft ger möjligheter att omvandla konflikter konstruktivt, säger Lotta Sjöström Becker.

Att möjliggöra för ickevåld

● ● ● Vad kan vi, som icke-våldsrörelse, göra för att stödja andra rörelser, så att de lyckas skapa förändring? I Erica Chenoweths och Maria J. Stephans senaste forskningsrapport "The Role of External Support in Nonviolent Campaigns: Poisoned Chalice or Holy Grail", som släpptes tidigare i år, återfinns några svar på frågan.

Framgångsrika ickevåldskampanjer är ofta omfattande och mångsidiga, de leder till avhopp från maktens sida, de har förmågan att vidareutveckla sina metoder och de upprätthåller disciplinen även när förtrycket börjar eskalera. I den banbrytande forskningen bakom "Why Civil Resistance Works - The Strategic Logic of Nonviolent Conflict" från 2011 visade Chenoweth och Stephans genom kvantitativa metoder att ickevåldskamper och kampanjer är mer än dubbelt så effektiva som väpnade kamper för att uppnå politisk och social förändring. I de fall då ickevåldsuppror misslyckats har det berott på att de inte lyckats med sin strategiska organisation.

Den nya rapporten bygger på exempel från 2010-talet. Det är rörelser som avsett att kullkasta regimer (exempelvis Jasminrevolutionen i Tunisien och 25-januarirevolutionen i Egypten), men de rekommendationer som forskningen mynnar ut i kan även tillämpas på mindre omfattande sociala rörelser. Det är glädjande att konstatera att de överensstämmar med stora delar av Kristna Fredsrörelsens verksamhet: skapa mötesplatser, arbeta som tredje part i konfliktfyllda kontexter för att skapa skydd och handlingsutrymme för lokala aktörer, ickevåldsträning och kommunicera och utbilda om nedrustning, mänsklig säkerhet och ickevåldsmetoder. Check.

Sandra Eriksson.



Foto: Lawrence Abu Hamdan

Brott med skakande ljudbilder i centrum

● ● ● Mörkret är kompakt i och kring det syriska militärfängelset i Saydnaya. Ingen utomstående, förutom de fångar som lyckats överleva fångenskapen, har någon kännedom om vad som äger rum där. Livet för de mellan 10 och 20 000 som vistas bakom murarna präglas av mörker och tystnad. Sedan 2011, då protesterna mot regimen började, är detta slutanhalt för såväl fredliga aktivister som militärer som misstänks ha förrått den syriska regimen.

På uppdrag av Amnesty International genomförde Lawrence Abu Hamdan och forskargruppen Forensic Architecture, vid Goldsmiths University of London, en akustisk utredning av fängelset. Genom intervjuer och ljudrekonstruktioner tillsammans med fångar kunde de återskapa ljudande dokumentationer över händelserna.

Verket "Saydnaya (the missing 19db)" består av en ljudlåda i slutet av en mörklad korridor. I ljudlådan avbildas en återskapad ljudvåg, en avbild av hur de intagnas viskningar blev fyra gånger tystare efter att tystnadstvång infördes 2011. Från höger till vän-

FAKTA

Utställning:

Med tystnad som vapen
Lawrence Abu Hamdan – Dirty Evidence, Bonniers konsthall i Stockholm

ster visar bilden en röst som går från normal samtalston till den samtalsnivån som användes före 2011 och sist röststyrkan efter. Det konkretiserar på ett kusligt och fysiskt kännbart sätt den verklighet som inte kan ses, men höras. Efter 2011 äger inga regelrätta förhör rum i fängelset, bara utfrågningar med syfte att plåga de intagna.

Ljudet står i centrum i alla de sju installationerna som utgör denna skakande soloutställning på Bonniers konsthall. Ljud sägs vara ett bildmedium – men det vi hör överensstämmer inte alltid med det vi ser. En byggnad som rasar kan låta som popcorn.

Trots de våldsamma kontexter som verken är sprungna ur är utställningen lågmäld och kräver läsning, lyssning och tid. Vilket kontrasterar med titeln "Dirty Evidence", som syftar på att sanningsvärdet i de vittnesmål som utgör grunden för Abu Hamdans verk inte har bärighet i juridiken. Med sina ljudbaserade kartläggningar av det våld som begås av stater, polis, militär och företag, ställer han vittnets röst, hur vi avläser och värderar den, i centrum.

Nathaly Salas

– Närmar vi oss en andlig omvändelse?

Massiv ökning av ickevåldsaktivism globalt →



Celina Falk, Lotta Sjöström Becker och Sara Lindblom utbyter lärdomar efter panelsamtalet Fred utan vapen på Sigtunastiftelsen tidigare i år.

Foto: Matilda Lööf, Kristna Fredsrörelsen

Det pågår en massiv ökning av ickevåldsaktivism globalt. I tider av upprustning och skenande klimatkatastrof ingjuter bilder av hundratusentals engagerade världen över hopp för fred med jorden. Närmar vi oss en andlig omvändelse? Det var ett av flera teman som togs upp under mötesplatsen "Våldsmotstånd och fredslängtan" som Kristna Fredsrörelsen arrangerade i samarbete med Sigtunastiftelsen 16–17 september.

Tendensen med ökade ickevåldsmanifestationer visar sig dels i lokala demokratirörelser som de vi ser i Sudan, Hongkong och Belarus, och dels i transnationella och tematiska rörelser som Me too, Black Lives Matter och Fridays for Future.

Det konstaterade Isak Svensson, professor vid Institutionen för freds- och konfliktforskning på Uppsala universitet.

Han lyfte fram hur forskningen visar att ickevåldsrörelser är betydligt, nästan dubbelt, mer framgångsrika än våldsamma uppror, men att framgångsfaktorn har minskat de senaste åren. Det finns flera faktorer som påverkar detta, bland dem den pågående globala upprustningen och övertron på repressiva lösningar. Som exempel lyfter han fram att under

20 år av "krig mot terrorism" har antalet jihadgrupper ökat från 2 till 22. Andra aspekter är att ickevåldsrörelser ibland misslyckas med att vara inkluderande och med att vidmakthålla den ickevåldsliga disciplinen. Här menade han att Kristna Fredsrörelsen har en viktig uppgift:

– Kristna Fredsrörelsen bär på en tradition från Gandhi, från Martin Luther King, som har tankar kring vad ickevåld kan vara som jag tror i viss mån kan ha gått förlorat i en del av de ickevåldsuppror som vi ser idag. Jag tror att Kristna Fredsrörelsen och andra liknande rörelser spelar en viktig roll i att försöka förklara djupare vad ickevåld kan vara: det konstruktiva programmet, som Gandhi pratade om. Det måste finnas alternativ

och vision. Men det är inte bara en privat vision, en vision för hur jag själv ska leva mitt eget liv, utan det är en gemensam vision, sa Isak Svensson.

GANDHIS KONSTRUKTIVA program beskriver åtgärder som ett samfund kan genomföra med målet att bygga upp system, processer och resurser som är ickevåldsliga, positiva, alternativ till förtryck. Genom kreativa metoder kan människor skapa rättvisa i sitt eget samhälle. Den visionen sammanfattades i förra numret av Fredsnytt av Margareta Ingelstam som "att bygga alternativ som stämmer med människors bästa längtan och visioner". Karin Wiborn, pastor och kyrkoledare för Equmeniakyrkan, berättade under samtalen i Sigtuna om det



Foto: Nathan Chung, Shutterstock

Kreativiteten var stor när 100 000 marscherade i Glasgow den 5 november i samband med FN:s 26:e klimatkonferens.

” I forskning om ickevåldsuppror så säger vi ibland att de framgångsrika är de som agerar som om de redan vunnit.

Isak Svensson, professor vid Institutionen för freds- och konfliktforskning Uppsala universitet.

grekiska tidsbegreppet aoristos, som ofta används om Guds rike. Redan nu men ännu inte. Isak Svensson inspirerades:

– I forskning om ickevåldsuppror så säger vi ibland att de framgångsrika är de som agerar som om de redan vunnit. På det sättet går det att skapa en annan dynamik.

PARALLELLT MED *Väldsmotstånd och fredslängtan* pågick ett annat upprop på Sigtunastiftelsen. På konferensen *Inter-*

faith call for Ecocide Law September kunde inbjudna ta del av initiativet *Faith for Ecocide Law*, som är en internationell, interreligiös koalition som verkar för att storskalig miljöförstöring ska införas som ett femte tillägg till Romstadgan som brott mot freden och folkrätten vid Internationella Brottmålsdomstolen.

Konferensen hade många beröringspunkter med de programpunkter Kristna Fredsrörelsem och Sigtunastiftelsen anordnade och de närvarande

uppmannades att kombinera dessa två program. En av initiativtagarna för Faith for Ecocide Law är ekologen Pella Thiel, som också deltog i Kristna fredsrörelsens samtal *Fred med jorden – klimatförändringar, hoade ekosystem och människans plats på jorden*. Hon berättade om de många unga människor hon möter i sitt arbete som tänker att människor är onda och destruktiva och att det därför vore bättre om människan inte fanns.

– Det är ju fruktansvärt! Vi behöver också för oss själva se att vi kan vara en vacker del av helheten, att vi kan ge till naturen. I hållbarhetssammanhang idag handlar det ofta om att vi ska minska vårt fotavtryck, ta mindre. Men har vi en relation till helheten så blir det naturligt att vi också vill ge.



Karin Wiborn och Peter Halldorf i samtal.

Hur skulle ett sådant givande kunna se ut? I samtalet framträdde förhållningssätt som att vandra varsamt på moder jord, att tacka för rastplatser, plocka upp skräp i naturen, försona, hela. Genom förinspelade filmer fick vi också lyssna till urfolksrepresentanter som medföljs av Kristna Fredsrörelsen. Elodia Castillo från Guatemala återgav hur andlighet och samhörigheten med naturen för henne och hennes folk, Maya Chórti-folket är starkt sammankopplade:

– Ordet fred säger så mycket. Hur kan vi bygga fred i vårt samhälle och uppnå

” Ordet fred säger så mycket.

Elodia Castillo

gemenskap med moder natur? Jag vill utgå från andligheten. Den har utgjort en stor kraft ur vilken vi har utkämpat våra kamper och utformat våra rörelser för att kunna återhämta oss från ockupationen av våra landområden, vår jord, ockupationen av vår idévärld och av vår identitet. Jag ber er att vi ska stå enade i den här kampen, sa hon.

Naturen erbjuder inte bara välbefinnande utan det är mitt vara, som Ingrid

Inga, ordförande i samiska rådet i Svenska kyrkan, uttryckte det.

– Våra livsvillkor är beroende av naturen, av renbetesland, örter, kalkkällor, myrmarker... Vi känner stor ödmjukhet för vad naturen ger oss, och vad naturen tar ifrån oss. Vi signalerar också, både platser, djur och människor, för det är del av vår andlighet att leva i fred med naturen, ráfi med ett samiskt ord.

PETER HALLDORF, pingstpastor och författare, såg en omedelbar parallell till urkyrkans ökenmödrar och deras kontemplativa förhållningssätt till naturen som

Foto: Nathaly Salas, Kristna Fredsrörelsen



Eva-Maria Munck, musiker, teolog och medlem i Kristna Fredsrörelsen framförde egna sånger och kontemplativa stycken av Erik Satie vid Sigtunastiftelsens flygel.

Foto: Nathaly Salas, Kristna Fredsrörelsen



Elodia Castillo, människorättsförsvarare från Guatemala medverkade genom en hälsning som motogs med igenkänning och ledde panelen vidare i samtalet.



Foto: Matilda Lööv, Kristna Fredsrörelsen

Eva-Maria Munck och Ingrid Ingas under ett fördjupningssamtal som kretsade kring klimatförändringar, hotade ekosystem och människans plats på jorden.

”Förvaltarskapstanken riskerar att leda oss fel och tro att vi ska vara herrar över jorden.

Peter Halldorf, pingstpastor och författare

genomsyrad av Guds närvaro. Förvaltarskapstanken, menade han, riskerar att leda oss fel och tro att vi ska vara herrar över jorden.

HAN LYFTE ISTÄLLET fram urkyrkans tanke om människan som ”skapelsens präst”, ett led mellan det jordiska och det gudomliga, som i nattvarden lyfter upp de jordiska gåvorna för välsignelse och får tillbaka löftet om evigt liv.

Karin Wiborn lyfte fram att kanske är detta en hoppfull tid.

– Vi närmar oss ett momentum, ett metanoia. Vi arbetar för att få juridiska ramverk på plats, vi kan ta hjälp av urfolkens kunskap för att återfinna en förlorad relation till naturen, vi har en stark röst för klimat och miljö i Påve Franciskus.

Peter Halldorf instämde och påminde om hur underströmmar bildas

och spräcker ytan när de blir tillräckligt starka.

– Vi ska inte underskatta vikten av hoppfulla förtätningar, sammanhang som inspirerar och ger kraft till förändring. Människor som korsar vår väg som vi inspireras av och som vi kan slå följe med kan utgöra en sådan kraft. Tusentals människors och rörelsers vägar korsades i Glasgow för att återropa en ny ordning. Kanske är det dags att säga: Redan nu men ännu inte är en genomgripande omvandling här.

Kristina Hellqvist
Nathaly Salas

● Mexiko

Glitterregn, röda skor och monumentala stickningar



**Mitt under eskalerande våldspan-
demi uppvisar mexikanska akti-
vister en kreativitet som inte vet
några gränser.**

Genom att använda sig av folkliga
symboler och traditioner och om-
vandla dem till gestaltningar av de
offer som våldet och straffriheten
skördar, intar mexikanska rörelser

det offentliga rummet. Det är ett
sätt att processa den frustration,
ilska och sorg som orättvisor och
förtryck ger upphov till, menar
Paloma Blanco, tidigare fredsob-
servatör i Mexiko.

Under en fördjupningsträff
med ickevåldstränare i oktober
presenterade hon deras tillsynes
obändiga konstnärliga vilja och

civillkurage. Presentationen utgick
från muralmålningar av CDMCH,
Centret för kvinnors rättigheter i
Chiapas.

Genom broderade banderol-
ler, processioner, motstatyer och
broderier bjöd den in deltagarna
till en kontext där inte skriften
står i centrum när motstånd ska
formuleras.

Gör en egen kreativ aktion!

● ● ● Samla ett gäng vänner
eller obekanta kring en staty eller
monument.

Alla ska ta med ett ark papper
(plus annat frivilligt material) att
arbeta med: uttrycka ett budskap,
eller planera en aktion.

Sätt er i mindre grupper. Pyssla
med arket och diskutera samtidigt
tillsammans:

- Vilka aktuella frågor i sam-
hällsdebatten skulle kunna ut-

tryckas genom en kreativ aktion
vid just denna plats?

- Vilka andra offentliga platser
skulle kunna utgöra symbol/plats
för en kreativ aktion?

- Vilka svenska traditioner
skulle kunna lyftas fram i det
kreativa fredsarbetet?

- Vilken sorg eller ilska/frustra-
tion finns runt oss just nu som
skulle kunna bearbetas genom en
kreativ aktion?



● ● ● **Krönika** Pella Thiel

Martin Luther King och The Beloved Community

Trots flera seklers arbete för att göra upp med föreställningar om att människors värde kan kopplas till skillnader i utseende, finns det fortfarande rasistiska strukturer i samhället. Under senare år har framför allt Black Lives Matter-rörelsen lyft dessa oacceptabla mönster högre på samhällets dagordning. Frågan är vad vi gör åt dem? Jag har inte hittat någon som har mer att säga om det än Martin Luther King (MLK).

DET GÅR INTE ATT BLI av med rasismen utan en större samhällsomställning, menade MLK. Under de sista åren av hans allt för korta liv utforskade han en ny slags revolution. Han började se samhällets problem som mer komplexa än att de kunde lösas av medborgarrättsrörelsens krav på lika rättigheter. Den verkliga frågan är en genomgripande omställning av samhället, menade han och utvecklade en global vision: The Beloved Community. Ett samhälle där fred och rättvisa råder och människor förmår dela på Jordens rikedom.

MLK FÖRESPRÅKADE EN strävan att möta varandra som personer, inte kategorier. Han avvisade bestämt, med nästan profetisk relevans för vår tid, den "teknologins diktatur" som förminskar människor genom att de förlorar sin upplevelse av delaktighet. "Vi måste snabbt påbörja skiftet från ett 'sak-orienterat' samhälle till ett 'person-orienterat' samhälle. När maskiner och datorer, vinstmotiv och

äganderätt anses viktigare än människor, så kan aldrig ... rasism, materialism och militarism besegras."

DE PROBLEM SOM MLK uppfattade har inte blivit lösta, trots ökningen av ekonomiskt välstånd som vi, i Sverige åtminstone, upplevt sedan hans tid. Tvärtom. Automatiseringens makt över våra liv har nått en nivå jag tror att han skulle ha svårt att föreställa sig, och klyftorna ökar. Dessutom vet vi nu att den ständiga ökningen av konsumtion som vårt samhällssystem bygger på måste upphöra, och det snabbt. The Beloved Community kan kännas som en avlägsen dröm, men det är fortfarande en fantastiskt inspirerande, storslagen vision. Kan vi tillsammans, med våra olika erfarenheter och perspektiv, föreställa oss och arbeta för ett rättvist samhälle med lika möjligheter för alla? Det kommer att kräva en kvalitativ förändring i våra själar, liksom en kvantitativ förändring i våra liv.

Pella Thiel

Pella Thiel är ekolog, föreläsare och omställningsaktivist. Hon är bland annat medgrundare till *End Ecocide Sverige*, som arbetar för storskalig miljöförstöring som internationellt brott, och tilldelades A Sustainable Prize 2021 för sitt arbete.



Poddtips



Icke våld 2021-podden

● ● ● Icke våld 2021-podden utforskar ickevåldsbegreppet ur olika perspektiv i samtal med Farida al Abani, Kristina Sehlin Macneil och Patrik Johansson. Poddar vill uppmuntra till att stå upp för att agera, stå emot våldet, och ställa om vår värld, utifrån övertygelsen om att en annan värld är möjlig.

● Lyssna på Soundcloud: <https://soundcloud.com/ickevold/sets/ickevold2021-podden>

Nytt sändebud i Västsahara

● ● ● Den italiensk-svenske diplomaten Staffan de Mistura har utsetts till António Guterres personliga sändebud i Västsahara. Sedan 2019 har det saknats ett sändebud, något som vår paraplyorganisation IFOR har kritiserat vid upprepade tillfällen.

Han efterträder Horst Köhler från Tyskland, som slutförde sitt uppdrag den 22 maj 2019.

/// Lina Shemesani

"Jag försöker se saker och ting ur ett intersektionellt perspektiv"

Lina Shemesani har just anlänt från sin fredstjänst i Guatemala, men hon är inte klar med arbetet. Kristna Fredsrörelsens medlem Anna Wikman har träffat henne.

Jag önskar att alla någon gång fick samtala med en av Kristna Fredsrörelsens nyhemkomna fredsobservatorer. Själv hade jag turen att få prata med Lina Shemesani, nyss hemkommen från Guatemala.

Lina svarar på direkten när jag ringer upp på telefon och tvekar inte en sekund när jag ber henne berätta om sina upplevelser som fredsobservator.

– Att komma tillbaka till Sverige har varit en rejäl omställning. Jag känner tomhet efter kollegorna som jag har bott och jobbat ihop med så intensivt, samtidigt som jag tyckte att det var väldigt väldigt tufft där. Den svåra politiska kontexten som råder i Guatemala och pandemirestriktionerna är så olik det öppna Sverige. Att kunna gå ut på kvällarna här, inte behöva se sig om. Stor skillnad!

VAD GÖR DET med oss att ha privilegiet att kunna lämna en konflikt-drabbad kontext? Under samtalet forsar det fram skarpa analyser, reflektioner, iakttagelser. Allt återges med samma entusiasm, djup och allvar. Det är märkbart att uppdraget har påverkat henne.

– Vi ser grova övergrepp på de mänskliga rättigheterna och över-

grepp på människor i vårt jobb. Det är mycket utmanande.

– Vi identifierade fler och mer komplexa risker och det har inte varit lätt att nå de personer och organisationer vi medföljer. Och vi i arbetsgruppen märker att vi som internationella aktörer möter motstånd i vårt arbete på ett annat sätt. Det psykosociala arbetet i Kristna Fredsrörelsen är bra. Det behövs för att kunna bearbeta det vi ser och upplever.

KANSKE HAR DET att göra med att hennes föräldrar flydde från konflikt och krig i Libanon för att bygga ett liv i frihet för sin familj, kanske inte, men för Lina är det viktigt att använda de förmåner det medför att ha ett svenskt pass. Hon får det att låta som en plikt men inte ett tvång – en mycket varm och god plikt:

– Jag har alltid velat göra något av de privilegier som kommer av att vara svenskfödd. Jag märker att det lyssnas mer på en representant som kommer från ett europeiskt land och vill omvandla det till något bra. Om jag med mina privilegier kan medverka till att utöka handlingsutrymmet för andra, då ska jag göra det.--

ATT HON INTE ser traditionellt svensk ut och att hennes efternamn klingar annorlunda väckte reaktioner "Men du har inte ljusa ögon, ljust hår, du liknar inte dina andra kollegor." eller "Åh, vilken



Jag har alltid velat göra något av de privilegier det medför att vara svenskfödd, och det intersektionella perspektivet finns med mig i allt jag gör."

tur att dina föräldrar flydde, det är det jobbigt att göra. Hur har dom klarat det?". Också myndighetspersoner reagerade och gav henne rådet att tysta ner sin bakgrund. Hon fick ett helt annat bemötande vid passkontrollen än kollegorna.

– Mitt pass är svenskt, men det är inte alltid andra ser mig så. När jag tittar på saker och ting försöker jag se det ur ett intersektionellt perspektiv. Det perspektivet hade vi med i arbetet med risk- och säkerhetsanalyser internt och externt. Vi lärde av varandra och vår kollega i Guatemala (som är guatemalteckisk) är med i allt – det är intressant och viktigt. Hans perspektiv på risk och säkerhet är inte samma som de andras i projektet.

DET SÄRSKILDA perspektiv som det medför att höra hemma i flera kulturer skapade igenkänning och trygghet i många möten med medföljda. Det medförde en fördjupning av uppdraget och Lina ser mycket potential för Kristna Fredsrörelsen att fortsätta arbeta med sådana erfarenheter – lärdomar som Lina gärna arbetar vidare med i andra projekt inom vår rörelse.

– Jag är inte klar med fredstjänstarbetet. Jag vill söka mig dit igen och jag är intresserad av de andra projekten också. Sedan har jag inspirerats enormt av andra internationella organisationer som vi mötte, hur de trots ett högt pris arbetar för förändring.

Anna Wikman

● BJUD IN EN FREDSOBSERVATÖR

- Vill du höra mer om situationen för människorättsförsvarare i Guatemala? Lina besöker gärna lokalgrupper och församlingar och berättar om vårt arbete.
- Hör av dig till sandra.eriksson@krf.se och anmäl intresse.



Lina Shemesani

● Mexiko

Skärpt ton och krympande

Allt oftare kritiserar Mexikos president Andrés Manuel López Obrador civilsamhällesorganisationer, särskilt internationella NGO:s. Det är ett tydligt tecken på den skärpta tonen och det krympande utrymmet för civilsamhället i Centralamerika.

I Mexiko har också finansieringen till oberoende människorättsorgan strypts, samtidigt som finansieringen till militären ökar. Den statliga skyddsmekanismen för MR-försvare och journalister har därigenom sämre möjligheter att följa upp fall, vilket får kännbara följder.

Lokalvalen den 6 juni föregicks

av våldsamma kampanjer som tydligt märkts i de samhällen där Kristna Fredsrörelsen medföljer människorättsförsvare.

FLERA OROVÄCKANDE våldsdåd har inträffat. Den 5 juli mördades urfolksledaren Simón Pedro Pérez Lopez, före detta ordförande för *La Sociedad Civil de Las Abejas de Acteal*, en rörelse som ni kunde läsa om i förra numret av Fredsnytt. Han mördades på öppen gata, mitt på dagen, i samhället Simojovel. Den 10 augusti mördades Gregorio Perez Gomez, åklagare för urfolksrättvisa, när han var på väg till sitt hem i San Cristobal de las Casas.

Samtidigt kan vi genom vårt arbete med internationell medföljning se glimtar av förändring som inger hopp. Med förhöjd medvetenhet om ickevåldsmetoder kan det även i de svåraste kontexter finnas möjlighet att bryta våldsspiraler.

ETT SÅDANT EXEMPEL utspelade sig tidigare i år, då vår medföljde Padre Marcelo Pérez Pérez ombads att upprätta dialog med en milis i Pantheló kring att de skulle återbörda vapen som de stulit från militären. Dialogen lyckades – vapnen återlämnades och lokalsamhället undvek den militära interventionen med efterföljande

● Mexiko

Samtal om röster som riskerar att bli tystade

För att uppmärksamma situationen för det fria ordet i Mexiko arrangerade Kristna Fredsrörelsen ett samtal med Svenska Pen och Reportrar utan gränser.

Under samtalet gav Reportrar utan gränser ordförande Erik Halkjaer en kärnfull sammanfattning av riskbilden för de som bär det fria ordet:

– Det fria ordets utövare är demokratins första försvarslinje. De som dödar dem är inte någon centralmakt utan lokala aktörer: storbonden, den lokala makten, de som granskas, sa han.

Samtalet ägde rum i Blankspot Projects lokaler. Författaren Hanna Nordenhök läste ur sin översättning av Fernanda Melchors

roman *Orkansäsong*, som från början var en journalistisk text, men som författaren valde att presentera i fiktiv form, på grund av riskbilden. En utveckling som Elisabeth Löfgren, ordförande för fängslade författares kommitté bekräftade:

– Att jobba med ord är handling. Många mexikanska journalister flyr landet eller börjar skriva skönlitteratur.

Sandra Eriksson, verksamhetsutvecklare ickevåld och fred hos Kristna Fredsrörelsen lyfte betydelsen också av det talade ordet, ett människorättsförsvarens viktigaste verktyg. Hon belyste också dubbelheten i det mexikanska samhället: efter talibanernas övertagande har Mexiko tagit



Sandra Eriksson, Erik Halkjaer och Elisabeth Löfgren utbytte tankar och erfarenheter om arbetet med tillståndet för det fria ordet i Mexiko.

● Samtalet kan lyssnas till på Kristna Fredsrörelsens Instagramkonto: @kristna_freds_swefor

emot 120 afghanska journalister.

Vägen framåt kan vara att stärka skyddsnätverken, att samarbeta kring emblematiska fall och hjälpa varandra att lyfta människorättsförsvarens berättelser och journalisters situation.

Nathaly Salas

utrymme för civilsamhället

våldsupptrappning som annars skulle ha ägt rum.

Att använda rättsliga mekanismer har också blivit allt viktigare för MR-försvare i Mexiko. Genom att driva rättsliga processer när exempelvis urfolk inte tillfrågats om infrastruktur- eller naturresursutvinningsprojekt som berör deras områden, så har vissa projekt kunnat stoppas.

Under hösten har vi särskilt sökt öka förståelsen och medvetenheten för utvecklingen i Mexiko. Följare av våra sociala medier kommer också framöver att få möjlighet att ta del av våra medföljdas egna berättelser av arbetet för rättvisa och fred i Chiapas.



Foto: SweFOR Mexico

Las Abejas det Acteal håller möte. På bilden syns också Padre Marcelo Pérez Pérez, som är djupt involverad i att få till stånd dialogprocesser i konflikten i Pantelhó. Den senaste tidens händelser har ökat hotbilden även mot honom. Detta har lett till ett intensifierat skyddsarbete.

Namninsamling för det fria ordet

Bärare av det fria ordet i Mexiko lever farligt. Sedan år 2000 har 147 journalister mördats, 21 har försvunnit och 52 attentat mot media-institutioner har ägt rum. Under de gångna 30 åren har över 70 präster, missionärer och andra religiösa ledare mördats i landet.

– Detta måste få ett stopp, tycker vi på **Kristna Fredsrörelsen**.

Mexiko är Sveriges andra största exportmarknad till Latinamerika. Drygt 100 svenska företag exporterar bland annat läkemedel, maskiner och transportmedel. Och vapen. Hur tungt väger demokratiska hänsyn som rätten till press- och yttrandefrihet, och inte minst rätten till liv, i Sveriges relationer med Mexiko?

Med sina starka handelsförbindelser till Mexiko har Sverige möjlighet att skapa förändring. Därför ber vi dig att skriva under och sprida vårt upprop till försvar för det fria ordet i Mexiko. Låt Sveriges regering veta att vi är många som står upp för mexikaners rätt att yttra sig och leva i fred!

● **Namnunderskrifterna** överlämnas till Morgan Johansson (ansvarig för Sveriges vapenexport), Per Ohlsson Fridh (minister för utvecklingsfrågor) och Anna Hallberg (minister för utrikeshandel) den 10 december, Internationella dagen för mänskliga rättigheter.



Skriv in länkadressen

<https://www.mittskifte.org/petitions/forsvara-det-fria-ordet-i-mexiko> i din webbläsare eller skanna QR-koden för att komma till namninsamlingen där mer information finns.



B

JULFRED

Ett hopp om en värld utan våld



I en tid när vår jord hotas av klimatkris, höga våldsnivåer och en demokrati som står för stora utmaningar behöver vi tillsammans stärka rösten för fred. Ge en gåva för att tända hoppet i jul - för Jesu födelse som ett hoppets tecken om fred på jorden. Din gåva gör skillnad och stärker Kristna Fredsrörelsens arbete för fred och rättvisa.



GE EN JULGÅVA

Som tack för din gåva får du ett gåvobevis. För gåvor på 500 kronor och mer får du också Peter Halldorfs bok *Därför sörjer jorden*. För att ge en gåva - öppna din mobilkamera, för den över QR-koden och följ länken.